

Dyrektor Ruben Silva

KLASYCZNIE I NOWOCZEŚNIE

2025 KALISZ
MIASTO
KRÓLEWSKIE

Wydarzenie odbędzie się
w ramach obchodów
Roku Kalisza – Miasta Królewskiego

13 czerwca 2025 r. / godz. 19:00
Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Koncert poprzedzi uroczysta ceremonia wręczenia
pracownikom Filharmonii Kaliskiej Medali za Długoletnią Służbę

KONCERT SYMFONICZNY KLASYCZNIE I NOWOCZEŚNIE

Łukasz Byrdy – fortepian

Ruben Silva – dyrygent
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Witold Paprocki – prowadzenie

Wolfgang Amadeus Mozart
Uwertura do opery *La Clemenza di Tito* KV 621

Ludwig van Beethoven
IV Koncert fortepianowy G-dur op. 58

Allegro moderato
Andante con moto
Rondo. Vivace

Sławomir Czarnecki
Symfonia Sarmatia

Maestoso. Allegretto
Lento
Andante con moto
Allegro finale

” *Uwertura [do opery «Łaskawość Tytusa»] stała się siostrzanym dziełem uwertury do Czarodziejskiego fletu; jest uwerturą uroczystą i charakterystyczną zarazem.*

Alfred Einstein, *Mozart*

Latem 1791 roku, kilka miesięcy przed śmiercią, Mozart otrzymał zamówienie na skomponowanie opery, która miała uświetnić uroczystości koronacyjne Leopolda II na króla Czech w Pradze. Opera musiała być gotowa na początku września. Mozart słynął z szybkiego pisania utworów, ale w tym czasie tworzył już muzykę do *Czarodziejskiego fletu*, a także otrzymał anonimowe zamówienie na skomponowanie *Requiem*. Podjęcie decyzji spowodowały między innymi względy finansowe (u schyłku życia Mozart popadł w dług), również prestiż zamówienia i fakt, że wyko-

nianie miało odbyć się w zawsze przychylniej operowym dokonaniom Mozarta Pradze. Operę *La Clemenza di Tito* prawdopodobnie skomponował w osiemnaście dni. Libretto przywołuje losy cesarza rzymskiego, Tytusa, uznanego przez poddanych za władcę łaskawego, wspaniałomyślnego, wybaczącego nawet zdrady. Prawykonanie nie spotkało się z przychylną reakcją publiczności. Ostry sąd cesarzowej „niemieckie świństwo”, jest raczej wyrazem złośliwej ignorancji, bowiem nawet mimo słabszych miejsc w operze odnajdujemy dowody Mozartowskiego geniuszu.

” *Nowy koncert na fortepian, potwornie trudny, Beethoven wykonał zadziwiająco dobrze w najszybszym możliwym tempie”*

Joseph Friedrich Reichardt, niemiecki kompozytor i krytyk muzyczny, uczestnik premierowego koncertu w Wiedniu

Ludwig van Beethoven należał do najlepszych pianistów swojej epoki. Większość dzieł fortepianowych: cztery spośród pięciu koncertów fortepianowych i sonaty pisał z myślą o sobie jako wykonawcy. W Wiedniu Beethoven zyskał sławę przede wszystkim jako genialny improwizator – często występował na wieczorach salonowych lub koncertach jako wykonawca tworzonych na żywo fantazji fortepianowych.

IV Koncert fortepianowy G-dur skomponował w 1806 roku, w czasie szczególnej weny twórczej, kiedy powstały również kwartety smyczkowe, IV symfonia i koncert skrzypcowy. Beethoven dedykował dzieło arcyksięciu Rudolfowi Johannowi Habsburgowi. Kompozytor był wykonawcą dzieła i dyrygentem na publicznym koncercie autorskim w grudniu 1808 roku w Wiedniu, kiedy zaprezentowano również dwie symfonie – V i VI, części *Mszy*

C-dur, dzieła fortepianowe oraz arię koncertową. Repertuarem tym można obdzielić co najmniej dwa potężne koncerty, ale nie był to jedyny powód chłodnego przyjęcia muzyki przez publiczność. Chłodnego w przenośni i dosłownie, bowiem w sali Theater an der Wien było potwornie zimno. Na domiar złego orkiestra nie była odpowiednio przygotowana.

Omawiane dzieło łamie schematy i pokazuje oryginalne podejście Beethovena do klasycznej formy koncertu. W pierwszej części: *Allegro moderato* – temat wprowadza solista, a dopiero później podejmuje go orkiestra, co było nietypowym zabiegiem w czasach Beethovena. Równie oryginalnym pomysłem jest zapisanie kadencji wirtuozowskiej wykonywanej przez solistę pod koniec części. Praktyka wykonawcza polegała bowiem na improwizowaniu ka-

dencji przez pianistę, co dawało możliwość ukazania własnych możliwości improwizacyjnych i w zakresie techniki wykonawczej. Część środkowa – *Andante con moto* – jest stosunkowo krótka, liczy zaledwie 72 takty, ale tworzy strukturę wyjątkowo gęstą pod względem dramaturgicznym i emocjonalnym. Część trzecia – *Rondo-Vivace* – to pełen energii i rytmicznej żywiołowości mistrzowski dialog między solistą a orkiestrą, w którym temat główny jest rytmiczny, taneczny, a odcinki epizodyczne modulujące, pełne energii i wirtuozerii.

IV koncert fortepianowy po wiedeńskiej premierze nie wybrzmiał już publicznie za życia Beethovena. Dopiero w 1836 roku Feliks Mendelssohn zorganizował wykonanie tego koncertu, który dzisiaj należy do najchętniej prezentowanych dzieł literatury pianistycznej.

Tytuł *Symfonia Sarmatia* wpisuje się w ciąg tematyczny utworów Sławomira Czarneckiego, które nawiązują do wątków regionalnych czy historycznych Polski, np. *Symfonia Bałtycka*, *Narew Concerto*, *Uwertura koncertowa Cervus Elaphus* (z okazji 460-lecia powołania województwa lubelskiego), czy *Venedian Concerto*, gdzie „tematem” kompozycji są losy starodawnego ludu Wenedów zamieszkujących tereny dzisiejszej Polski (oczywiste nawiązanie do dramatu *Lilla Weneda* J. Słowackiego).

Symfonia Sarmatia podejmuje temat obecności wojowniczego ludu Sarmatów, który wraz z innymi, spokrewnionymi plemionami, jak Scytowie, Wenedzi, Alani (Lachy), czy Polanie, w różnych okresach znajdowali się na terenach dzisiejszej Polski i wywierali wpływ na kształtowanie się specyficznego polskiego etosu.

Symfonia w zamyśle posiada trzy główne przesłania: uhonorowanie jubileuszu 50-lecia istnienia Filharmonii Kaliskiej, uszanowanie Kalisza jako najstarszego, znanego już w starożytności miasta, leżącego na sławnym szlaku bursztynowym oraz Millenium Królestwa Polskiego. Polski charakter *Symfonii*, w założeniu, jej patriotyczny wymiar, podkreślają motywy melodyczne znanych dzieł: *Ortus de Polonia*, *Gaude Mater*, *Bogurodzica*, *Rota*, *Breve regnum*, *Pieśń na cześć Zygmunta II*, także znana rycerska pieśń *L'homme arme*, czy stare ludowe pieśni, pochodzące jeszcze z okresu przedchrześcijańskiego *Oj. Lelum, łado* oraz *Hej lalum, dalum*.

Tekst: Beata Michalak-Konieczna

• **Sławomir Czarnecki**

W latach 1969–1974 odbył studia z zakresu kompozycji w Warszawskiej PWSM (obecnie UMFC) w klasie prof. Piotra Perkowskiego i Romualda Twardowskiego. W latach 1980–81, jako stypendysta Rządu Francuskiego kontynuował studia u prof. Oliviera Messiaena w Paryżu. Jest laureatem 17 konkursów kompozytorskich. Obecnie jest profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Od 50 lat związany jest także ze Szkołą Muzyczną II st. im. Józefa Elsnera w Warszawie, gdzie prowadzi zajęcia z „propedeutyki kompozycji”. Za swoją pracę pedagogiczną i twórczość został uhonorowany Medalem Komisji Edukacji Narodowej, srebrnym medalem Gloria Artis, oraz prezydenckim Złotym Medalem Za Długoletnią Służbę, a w 2019 r. Złotym Krzyżem Zasługi. W 2019 r. otrzymał Nagrodę Edukacyjną ZKP, a w 2020 r. nagrodę FENIKS za twórczość sakralną.

Jego kompozycje zgromadzone są w 70 opusach, wśród których znajdują się utwory solowe, kameralne, symfoniczne, chóralskie i kantatowe. Zostały wydane na kilkunastu płytach, z których najważniejsze to: autorska płyta Polskiego Radia z serii „Muzyka naszych czasów” (Concerto Avenna oraz Krzysztof i Jakub Jakowiczowie), Acte Preamble – Choral Works (Schola Cantorum Thorunensis), DUX – Nieszpory Świątokrzeskie (Polski Chór Kameralny – Schola Cantorum Gedanensis). Płyta Polish Contemporary Concertos z kompozycją Concerto Lendinum (J. Jakowicz, T. Strahl z Orkiestrą Kameralną w Łomży) wydana przez firmę DUX w 2018 r. otrzymała nagrodę „Fryderyk”. Płyta „Opus Dedicatum” wydana przez Opus Series z Narew Concerto (Filharmonia Kameralna im. W. Lutosławskiego w Łomży), płyta „Weinberg-Czarnecki” wydana przez Orfee Classics z kompozycją Hom-bark-Concerto i Truso (Elbląska Orkiestra Kameralna), oraz płyta „Polish Impressions” wydana przez DUX z kompozycją Venedian Concerto. Obecny okres twórczości charakteryzuje się próbą po-modernistycznej syntezy, gdzie zarówno osiągnięcia modernizmu, jak i tradycja są istotnymi czynnikami kształtującymi estetykę. Swoją postawę kompozytor określa słowem „ANALOGIZM”.

• **Łukasz Byrdy**

Jeden z najwybitniejszych pianistów młodego pokolenia, wystąpił kilkaset razy z recitalami i koncertami w większości państw Europy, a także w USA, Kanadzie, Chinach i Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Urodzony w Katowicach, jest laureatem ponad 20 międzynarodowych konkursów pianistycznych, w tym zdobywcą czołowych nagród na Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Pekinie oraz Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Hanowerze. Nagradzany także na konkursach w Szwajcarii, Włoszech, Malcie i Polsce. Jego występy na XVII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina w Warszawie zostały entuzjastycznie przyjęte przez publiczność i krytyków muzycznych. Jest jednym z dziesięciu półfinalistów prestiżowego Honens International Piano Competition w Calgary (2022), a także laureatem licznych stypendiów i nagród artystycznych, w tym wielokrotnym stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz zdobywcą nagrody „Młoda Polska”. Pia-

nista był wielokrotnie zapraszany w roli solisty i kameralisty na festiwale muzyczne w Wilnie („Christopher Festival”), w Paryżu („Chopin au jardin” oraz „Chopin a Paris”, w Aspen („Music Festival and School”), w Moskwie (Polsko–Rosyjski Festiwal Muzyczny). Wystąpił w Warszawie na festiwalach „Chopin i Jego Europa” oraz Międzynarodowym Festiwalu Ignacego Jana Paderewskiego, na festiwalu „Chopin w barwach jesieni” w Ostrowie Wilk., na Festiwalu Muzyki Kameralnej „Kwartet Śląski i jego goście” w Katowicach, na Międzynarodowym Festiwalu Chopinowskim w Dusznikach Zdroju oraz na Festiwalu im. Jerzego Waldorffa w Radziejowicach. Wielokrotnie koncertował w największych ośrodkach muzycznych świata, prezentując swoje interpretacje na scenach tak wielu prestiżowych sal. Wystąpił w większości polskich filharmonii, Sali Koncertowej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia (NOSPR) w Katowicach, Studiu Koncertowym Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego w Warszawie, Sali Koncertowej Europejskiego Centrum Muzyki im. Krzysztofa Pendereckiego w Łusławicach i wielu in.

Jest absolwentem Universität der Künste w Berlinie i Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu. Prowadzi bogatą działalność pedagogiczną, jest wykładowcą katedry fortepianu w Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu. Prowadzi liczne kursy i warsztaty w Polsce i za granicą, gdzie współpracował z m.in. Mount Royal University w Calgary, University of Agder w Kristiansand, Estońską Akademią Muzyki i Teatru w Tallinnie, Sychuańskim Konserwatorium Muzycznym w Chengdu. Był kilkakrotnie zapraszany do prowadzenia lekcji mistrzowskich „Morningside Music Bridge” na New England Conservatory of Music w Bostonie, dokonywał wielokrotnie nagrań dla radia i telewizji. W 2017 r. dzięki wsparciu Fundacji Piotra Klera ukazała się debiutancka płyta artysty z koncertami fortepianowymi F. Chopina i W. A. Mozarta.

• **Ruben Silva**

Dyrektor Filharmonii Kaliskiej. Ukończył Akademię Muzyczną F. Chopina w Warszawie. Laureat wielu konkursów dyrygenckich. Odznaczony przez Prezydenta RP Złotym Krzyżem Zasługi za całokształt osiągnięć artystycznych (2012). Dyrygował orkiestrami na całym świecie, dokonał wielu prawykonan światowych dzieł współczesnych kompozytorów polskich oraz licznych nagrań archiwalnych polskiej muzyki XIX, a także XX i XXI wieku. Był dyrektorem artystycznym Opery Wrocławskiej, Opery Krakowskiej, Filharmonii Koszalińskiej, kier. muz. Teatru Wielkiego w Łodzi. Od 1983 do 2018 roku związany z Warszawską Operą Kameralną, od 2013 roku był jej dyrektorem artystycznym. W 2017 roku był dyrygentem Polskiej Opery Królewskiej w Warszawie. Był dyrektorem naczelnym i artystycznym Filharmonii Sinfonia Baltica w Słupsku (2018–2021). Prowadził kilkadziesiąt premier operowych, operetkowych i musicalowych w wielu polskich i europejskich teatrach. We wrześniu 2024 r. z okazji jubileuszu 40-lecia pracy artystycznej został odznaczony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

FILHARMONIA KALISKA

Ruben Silva – pierwszy dyrygent

Skład orkiestry

Skrzypce

Jakub Śmigielski – koncertmistrz,
Luba Saladukhina – koncertmistrzyni,
Izabela Garyantesiewicz – prowadząca grupę II
skrzypiec, Kamila Śmigielska – lider,
Andrzej Stańczyk – lider, Emilia Błaszczuk,
Beata Dobak, Jacek Fabiniak, Arkadiusz Hylewski,
Małgorzata Kozera, Paweł Kulczycki,
Heghine Mkrtchyan, Natalia Pawłowska, Maria
Sienkiewicz-Chrześcijanek, Aleksandra Śmieja,
Irena Świętek, Irena Piechota

Altówki

Barbara Krawczyk – prowadząca grupę,
Szymon Półtorak – zastępca prowadzącej grupę,
Aleksandra Kwiecik, Katarzyna Niemczyk,
Patriciu Cristian Pitis, Anna Zakrzewska

Wiolonczele

Joanna Bara – koncertmistrzyni,
Piotr Łyszczorz – koncertmistrz,
Adrianna Ciemińska, Bartłomiej Fromm, Luba
Galas, Iwona Gorgol

Kontrabasy

Radosław Maniak – prowadzący grupę,
Maria Szymkiewicz – zastępczyni prowadzącego
grupę, Konstantin Kniazyszczce, Tobiasz Michna

Flety

Zuzanna Borowiecka, Kinga Bruder,
Sonia Sikorska, Izabela Lewek

Oboje

Barbara Jamroziak, Katarzyna Kulczycka,
Paweł Synkiewicz

Klarnety

Piotr Lewek, Marek Maciejewski,
Bartłomiej Dobrowolski, Jacek Piekielny

Fagoty

Nikodem Antosik, Henryk Jamroziak,
Jacek Plóciennik

Waltornie

Włodzimierz Galas, Katarzyna Kwiatkowska,
Marek Kubera, Katarzyna Karpińska,
Aleksander Staryniec

Trąbki

Mikhail Bachyla, Krzysztof Kwiatkowski,
Wojciech Musiał, Jakub Spychaj

Puzony

Przemysław Chmielewski, Olof Knockenhauer,
Tomasz Banasiak, Maciej Chyży

Instrumenty perkusyjne

Bartosz Bindel – kierownik sekcji perkusji,
Romuald Boguszewicz

Inspektor orkiestry

Patriciu Cristian Pitis

Bibliotekarze

Jacek Fabiniak, Jacek Piekielny

Muzycy gościnni

Kinga Bruder – flet, Rimma Noga – waltornia

Zapraszamy na koncert

Wielka Gala Gwiazd

Zakończenie jubileuszowego 50. sezonu artystycznego 2024/25
Filharmonii Kaliskiej

29 czerwca 2025 / 18:00

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Aleksandra Kurzak – sopran

Roberto Alagna – tenor

**Słynne arie i duety ze światowego
repertuaru operowego**

Ruben Silva – dyrygent

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Kaliskiej

Witold Pelka – prowadzenie

Dołącz do nas!

@Filharmonia.Kaliska

Bilety: **550 zł**

filharmonia_kaliska

Filharmonia Kaliska

Instytucja Kultury Miasta Kalisza

al. Wolności 2, 62-800 Kalisz

tel. 62 767 64 90

www.filharmoniakaliska.pl

Sala koncertowa Filharmonii Kaliskiej

Aula im. prof. J. Rubińskiego WPA UAM w Kaliszu

ul. Nowy Świat 28-30

Bilety do nabycia w sprzedaży
internetowej oraz w kasie Filharmonii
Kaliskiej przy al. Wolności 2,
tel. 62 757 07 48,
od wtorku do piątku w godz. 12:00
do 17:00, w dniu koncertu w godz. 12:00
do 15:00 oraz w miejscu wydarzenia
na godzinę przed jego rozpoczęciem.

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury - państwowego funduszu celowego,
w ramach programu „Zamówienia kompozytorskie”, realizowanego przez
Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.

Kalisz

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Instytucja Kultury Miasta Kalisza współprowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

